

Predkladacia správa

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky predkladá návrh Akčného plánu na roky 2021–2022 Národného transplantáčného programu na roky 2014-2018, s výhľadom do roku 2022 podľa 6 základných pilierov na základe plnenia úlohy č. B.3. uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 547/2015 z dňa 7. októbra 2015 k návrhu Národného transplantáčného programu na roky 2014-2018, s výhľadom do roku 2022.

Úlohy Akčného plánu na roky 2021-2022 sú rozdelené do 6 základných pilierov:

- 1. Transplantácie orgánov, tkanív a buniek
- 2. Legislatíva
- 3. Zber údajov o pacientoch – Národný transplantálny register
- 4. Kontrolná a dozorná činnosť, kontrola kvality
- 5. Vzdelávacie aktivity, edukácia, akreditácia
- 6. Materiálno – technické zabezpečenie

Počas existencie Národného transplantáčného programu na roky 2014-2018, s výhľadom do roku 2022, došlo k nárastu odberových aktivít orgánov a tým aj k zvýšenému počtu transplantácií. Zvýšený nárast aktivít je viditeľný aj u transplantácií tkanív a buniek.

Problematika darcovstva a transplantácií sa po prvýkrát dostala do programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky: „Vláda Slovenskej republiky vytvorí podmienky na rozvoj a progres transplantáčnych programov a bude ich podporovať“. Ide o jednu z ťažiskových oblastí, ktorými sa bude Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky zaoberať. Zámerom je zvýšenie odberovej a transplantáčnej aktivity.

Informačnú kampan „Sedem životov“ na podporu odberového a transplantáčného programu realizuje Slovenská transplantologická spoločnosť od apríla 2015. Cieľom kampane, nad ktorou prevzalo v roku 2019 záštitu Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, je systematicky a sústavne vzdelávať odbornú a širokú laickú verejnosť o orgánových transplantáciách a darcovstve orgánov na Slovensku, pretože bez dostatočnej informovanosti a diskusií na túto veľmi citlivú tému a podmienení orgánových transplantácií darcovstvom orgánov za života či po smrti tento program fungovať nedokáže. Na význam kampaní upozorňujú aj aktivity s celoeurópskym dosahom ako napríklad EUDONORGAN, Svetový deň transplantácií, Európsky deň darcovstva orgánov, ktorých sa aktívne zúčastňujú pacienti aj transplantálni profesionáli zo Slovenska.

Okrem zavedenia motivačného výkonu „identifikácia darcu na transplantáciu orgánov“, nastavenia platieb za kľúčové výkony v darcovskom programe prostredníctvom DRG a dôležitých legislatívnych materiálov ako napríklad Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 42/2020 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o koordinátoroch odberového programu a transplantáčného programu, sa pod priaznivé výsledky podpisuje aj zlepšenie informovanosti verejnosti vďaka kampani „Sedem životov“.

Podporu kampane a vytvorenie podmienok pre pokračovanie považujeme za jednu z kľúčových úloh transplantačného programu na Slovensku.

Bez darcov niet transplantácií solídnych orgánov ani tkanív. V tomto kontexte jednoznačne platí absolútna potreba neustáleho a systematického vzdelávania lekárov, participujúcich na darcovskom programe - lekárov a zdravotníckych pracovníkov oddelení, kde sú potenciálni darcovia orgánov hospitalizovaní – oddelenie anestéziológie a intenzívnej medicíny, klinika anestéziológie a intenzívnej medicíny a jednotka intenzívnej starostlivosti.

V roku 2020 bol realizovaný pilotný seminár v uvedenej veci za účasti svetových lídrov v darcovstve orgánov (prof. Martí Manyalich - Madrid, prof. David Paredes Zapata - Barcelona, doc. Eva Pokorná - IKEM, Praha). Seminár bol vysielaný z bratislavského štúdia, z Barcelony, Prahy, Košíc, Banskej Bystrice a Martina. Aj vďaka podpore Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky sa seminára zúčastnili prakticky všetci kľúčoví lekári, participujúci na darcovskom programe v Slovenskej republike. Výsledkom bol robustný vzostup darcovského a transplantačného programu.

V zmysle transplantačného zákona má Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky povinnosť vykonávať dozor tkanivových zariadení v intervale 2 roky. V roku 2019 sa uskutočnilo školenie pre inšpektorov tkanivových zariadení. Školenie pre zodpovedné osoby (odborných garantov) tkanivových zariadení je užitočné pre správny výkon dozoru. Dôležité je, aby tkanivové zariadenia jednotne rozumeli povinnostiam vyplývajúcim z transplantačného zákona.

Počas posledných 5 rokov sa podarilo na Slovensku implementovať niekoľko dôležitých mechanizmov, ktoré významnou mierou ovplyvnili priaznivý rozvoj orgánových transplantácií. Slovenská republika sa posunula na 15. miesto spomedzi 28 krajín Európskej únie, čo jasne deklaruje, že nie sme na konci transplantačného chvosta v Európe.

Akčný plán na roky 2021 – 2022 Národného transplantačného programu na roky 2014– 2018, s výhľadom do roku 2022 podľa 6 základných pilierov je rozpočtovo zabezpečený a predpokladá negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy.

Z dôvodu duplicity sa zrušuje uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 64 z 8. februára 2017 k Návrhu Akčného plánu na roky 2017-2018 Národného transplantačného programu na roky 2014-2018, s výhľadom do roku 2022 a uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 52 z 6. februára 2019 k Akčnému plánu na roky 2019-2020 Národného transplantačného programu na roky 2014-2018, s výhľadom do roku 2022 podľa 6 základných pilierov.